

"Soča" izhaja vsak četrtek in velja s pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana za dražabnike polit. društva "Soča":

Vse leto	f. 4.—
Pol leta	" 2.—
Četrt leta	" 1.10

Za nedružabnike:

Vse leto	f. 4.50
Pol leta	" 2.30
Četrt leta	" 1.20

Posemne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici pri Paternolliju in Soharju; v Trstu v tobakarnicah "Via della caserma 60". Belvedere 179" in "Via della caserma 60".

SOČA

Glasilo slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Poročilo

ob občnem zboru polit. društva "Soča"
dne 30. julija 1873.

Navzočni: Vladni zastopnik, c. k. namestništveni svetovalec Fr. baron Rechbach, predsednik dr. Lavrič, zapisnikar E. Klavžar, in skupaj 47 članov.

Po primernem ogovoru g. predsednika o velevažnem namenu denašnjega zebra utruje Klavžar ta-le predlog: Naj občni zbor sklene resolucijo, da se imajo nemudoma v posameznih sodnijskih okrajih sklicati shodi poprejšnjih volilcev in drugih veljavnih mož. Oziraje se na ljudstveno mnenje, katero bodo ti shodi izrazili, naj bo po tem društvo "Soča" svojega kandidata postavilo. — Tako postopanje, meni govornik, bi bilo previdno in politično, kajti potem bi se lehko kandidat na zanesljivi podlagi proglašil. Ker se je sedaj izvij Slovencev izčimila nova stranka, zastopana na Goricom po društvu "Gorica", katero je ustavil naš odpadnik — nekdaj eden poglavitnih osnovateljev "Soče", moramo za gotovo računati, da bo prihodnji volilni buj živabuiši in huji, n-ga so bili dosedajni, pri katerih nam je samo vladna stranka nasproti stala. Nova stranka hoče izbrisati iz slovenskega programa "zedinjeno Slovenijo", kajti pridruži'a se je "pravnim", k terih program povdarda odločno "ne razdeljivo s avstrijskimi kronovini. Sicer se vjema ona stranka z načeli zastarelih slov. prvakov, katerim je ljubši nemškutar, nego svobodomiseln Slovenec, kateri združujejo se štajerskim Hermanom po nekdajnih grajsčinah in njihovem gospodarstvu. Ker je skoro vse duhovstvo pri oni stranki in ker ima ono p. i. volitvah velik upliv, zato moramo posebno politično delati in zato priporoča govornik, naj zbor sprejme njegov predlog.

M. Doljak občaluje, da se ne more strinjati s predgovornikovim predlogom, "Politika je politika, a skoro vsak človek ima svojo posebno. Tudi naš JUDEŽ IŠKARJOT ima svojo; kakor njegov evangeljski

prednik Kristusa, tako je hotel on naše društvo izdati. A nij se mu posrečilo, Soča stoji še trdno tuk." "

"Jaz bi mislil, da ljudstvo pričakuje našega sveta gledé kandidata za državno poslanstvo in da nam tedaj nij treba še dolgo pozvedavati, ka'erega ono želi. Naše ljudstvo ne živi več v temi, kakor nekdaj in se tudi ne bo več pustilo v temo nazaj pahniti. Ono ne posluša več slepo, kar v takih zadavah duhovniki ukazujejo, ampak one se ozra bolje na čejanja. Do zdaj je naše društvo uspešno delo za ljudski blagor in nadredek in s poštenim postopanjem si je uže toliko zaupanja pridobilo, da je pričakovati, da bo zdaj tudi ljudstvo njegovega kandidata začelovljno za svojega sprejelo. Zato je moj predlog, da uže danes postavimo kandidata."

Ker ne želi o tem nikdo več govoriti se glasuje. Klavžarjev predlog pade in sprejme se Doljakov.

G. Leban iz Černič ima zdaj besedo. "Imamo v svoji sredi moža, kateri se neutrudljivo poteza za slovenski narod, za njegove svete pravice in vsestanske koristi. Delovanju za narod je posvetil on celo svoje življenje. Njegov značaj je čist, ko zlato in neomahljiv, ko skala; značilnost se smemo tedaj za trdno, da nas bo tudi v državnem zboru zvesto in pogumno zastopal. Boljšega državnega poslanca ne moramo dobiti od dra. Lavriča in jaz predlagam tedaj, da ga izvolimo soglasno za svojega kandidata. (Dobro! Živio!)"

Lavrič odda predsedništvo M. Doljaku in zapusti dvorano.

V. Dolenc predлага, da se izvoli dr. Lavrič "per acclamationem".

Leban meni, da se mu rednije zdi volitev z listki.

Klavžar ugovarja tudi in pravi, da bi nam morda naši nasprotniki, katerih imamo veliko, očitali, ka smo hoteli s tem načinom glasovanja pritiskati na one, kateri bi sicer ne volili Lavriča. On priporoča glasovanje z listki, katero se tudi odobri.

Predsednik odloči 3 skrutinatorje, kateri imajo prevzeti in pregledati volilne listke in sicer dra. Zigon-a, učitelja g. T. Juga in učitelja g. Švara. — Odčiniti listkov je 45 (ker sta dva člana pred volitvijo odšla). Dr. Lavrič je dobil 37 glasov, dr. Abram 7 in Doljak 1. Izid volitve je pozdravil zbor z navdušenjem: Živio naš kandidat dr. Lavrič!

Doljak priporoča složno in neutrudljivo delovanje vseh članov in društvenih prijateljev, da bo zmaga naša na dan volitve.

Dasiravno je kandidat uže izvoljen želi Licoen, župan iz Rihenberka, da bi dr. Lavrič razvij v kratkem svoj program in posebno, kako meni postopati v morebitnih verskih prašanjih.

Na to je spregovoril dr. Lavrič blizu tako-to.

GOSPODA!

Ko sem leta 1870. prvkrat kot Sočni kandidat stopil pred volilce, razvijal sem svoj program, in ga priporočal zbranim volilnim možem. Od tega smo se veliko bolje mej seboj seznanili mi Slovenci, zlasti mi Sočani, ki ste pri zadnji javni seji v Rihenberku sami odločili, kaj zahtevate od prihodnega državnega poslanca. Zatorej moram danes nasprotno izreči namreč, da Vaš program je tudi moj program. On je sicer občeno znan, vendar dovolite, da še nekaj o njem spregovorim.

Kakor je pri človeku telo in duša ena celota, skoro tako se da pri narodu govoriti o njegovi duši in telesu, in najbolje bo se razvijal, napredoval in kreplil narod, ki je zedinjen v eno celoto.

Naš slovenski narod pa, še na sebi majhen, strašno je razkosan. Njegovo telo je razdeljeno v šest kronovin takoj Litave, in zraven jih je Slovencev nekaj na Ogrskem in nekaj na Beneškem. Prav tako je njegova duša, rekel bi, razcepljena. Naši poslanci sedijo v šestih deželnih zborih, in povsod jih večina pritiskajo, le na Kranjskem niso v manjšini. Zdaj pa

LISTEK.

II.

STANIČEVI SPISI.

1.

Da je Stanič uže v Solnem gradu v slovenskem jeziku pel, to vidimo iz "II. pesnij za kmety i mlade ljudi", kjer je na 73. strani natisnena "Večerna pesem" z opazko: "To Pesm sim bil v Salzburgu 1797 zložil." Da se je tudi za svojega kaplanovanja na Banjšicah s pesnimi ukvarjal, to mi pričajo trije rokopisni zvezki, sedaj lastnina st. peterskega farnega arkiva, kamor je bil prinesel bavši dekan, po tem kanonik Bl. Bucik.*

* Stud. Jos. Balič, ki mi je izročil v poroču omenjene tri rokopise, pa tudi več drugih prav potrebnih spisov, mi je ob enem povedal, kako so prišli v St. Peter. Bivši st. peterski dekan g. Bl. Bucik je bil namreč na Banjšicah doma (r. 1991., m. 1839.). Bil je sin revnega krojača in izšolal se je v veliki revščini; v šolo je začel hoditi, ko je bil za kaplana na Banjšicah Stanič, s katerim je veliko občeval. Ob sta bila pozneje zvesta prijatelja ter sta si vse zaupala. Od ted izvira, da je Bucik imel več Staničevih knjig in rokopisov. Sicer pa je bil B. učen človek, poleg klasičnih jezikov je znal slovenski, nemški, italijanski i francoski. Pisaril je v vseh navedenih jezikih, pa nič dal tiskati. V slovenščini je pisal le pridige, katerih je na stotine postalo v st. peterskem farnem arkivu. V drugih jezikih je koval pesni, izmed katerih so nekatere baje izvrstne in nekatere tudi erotičnega sedrja. Kakor Stanič, tako je bil tudi Bucik usmiljenega srca ter tadi v drugih rečeh njemu podoben; celo života sta bila enakega, oba velika, oba tenka. — Od druge strani se mi pa to-le poroča: Ko je bil Stanič še na Banjšicah, se je rad iz studenta Bucika norča delal prerokovaje mu: "E Blaže, Blaže, ti boš eno čudno far!"

Obsegajo okorne prestave iz Mildheimove pesmarice; nekatere iz mej njih je pozneje Stanič tudi natisnil, se ve, da je je bil preje popravil. Za poskušajo zadostuje samo prva strofa iz "Semna."

"Juheisa, gor, fanti,
Dekleta na plus!
Že slšjo se škanti
Že goderna bas.
Dan semna se kaže,
Nas v'sih skup kliče
Vsak termu naj zvaže
En puščel dekle."

Iz vseh pesnij v rokopisu, kakor tudi uže iz te strofe se vidi, da je bil Stanič na Banjšicah slovenska pravdila pisava še terra incognita. Piše, kakor govor, kanalski dialekt. Pešni so navadna vsakdanja proza v verzih, brez navdušenja, brez vzleta, rima je tako pomankljiva, da, niti metre nij povsod zadel. Iz kratka: v aje so mludega banjškega kaplana!

Staničevi tiskani spisi so v kronološkem redu ti-le:

1. "Pesni per predomislavljenu Jesusoviga terpenja. 1807." Prestava, menda iz latinskega, v mali 64. 35. str. Ta knjižica do sedaj še nij bila omenjena v nobeni slovenski bibliografiji. Natisnil jo je bil — Stanič sam na Banjšicah.

Na zadnji strani se bere opomba: "Tu preberenje se je mene zelu potrebnu zdejlo . . . Stanič." Razdelil je knjigo mej narod, ki to pesen še dan danes pojde. Meni jo je bil prinesel šestošolec Balič. Našel bi se pa na Banjšicah ali v Ročinji pri sterilih ljudeh prav lehko še kak iztis.

2. "Sacrī Solemnīs ali cerkovna pejsem od svetiga Rečnjega Telessa. 1813." V 32., 4. str. Na zadnji strani se bere opomba: "Roncina Valentīn Stanig V."

3. "Na moje lube šolerje in šolcerje." Pesen, 1. str. v 32. Spodaj: "Roncina 1816. V. Stanig V."

4. "Stabat mater ali cerkovna pejsem od žalostne matere Božje." 6. str. v 32., na 6. strani je ponatisnena pesen: "Na moje lube šolerje etc." z opombo: "Roncina 1816. V. Stanig V."

Tudi pod številkami 2. 3. i 4. omenjene pesni je Stanič sam sestavil, natisnil, zvezal i mej narod razdelil; njiso torej zaznamovane še v nobeni bibliografiji. V jezikoslovnem oziru so polne nepravilnosti, zlasti črkopis še na Marka spominja, (y, očrog, podvojeni soglasniki) in vendar je do 1816. uže 8 let preteklo, kar je Kopitarjeva slovinka prisla na svilo i Ravnikar je baš tisto leto (1816) izdal 2. zvezek svojih krasno pisanih zgodeb sv. pisma za mlade ljudi. Tudi ti izdelki Staničeve tiskarne bi se še mej narodom z malim trudom tu pa tam dobili.

5. "Pesme za kmety in mlade ljudi." V Gorici 1822. Natisnil Peter de Valerji. Se vdobe, per V. Stanig, vikšmu čuvaju ces. kralj. šol. V 12., 32 str. Na zadnji strani bereš: "Ljubi Bravec!" — Na! nje-kaj, veči del iz nemškega na slovenski jezik prestavljenih Pesem. Sim mislil, de bi znalo z' njimi Slovencam, ki radi pojejo, pa malo takih Pesem imajo, vzuženo biti. De one veliko pomankanja imajo, spoznam tudi sam, pa dokler boljši ne bo, posluži se teh kakor moreš: tudi ni mogoče, per toliko sort slovenskiga govorjenja, vsim dopasti! Starih bukuv navajenim bom prenov, in novih — prestari. — Ako bi pak lete Pe-me dopadle, ino obilne bravce vzbobile, sim vam pripravljen še več drugih dati, ino tudi skrabeti, de bi mauj pomankanja v' ujih bilo. — Umnejše slovenskiga jezika, kakor sim jest, pak prosim, de bi jim dopadlo, meni ali s' svetam, ali tudi s' pesmimi na roke jiti; za kar bi se jim prav iz srca zahvalil. — Vzami, ljubi prijatel! k kor pridna bučelca, kar je dobriga, ino prepevaj livalo našmu nebeskemu Očetu! vesel nad nj-govirali lepimi stvarmi — Val, Stanicš kavonik,

prašam: Kako je mogoče, da bi naš narod se razrijetil, napredoval, in svoj poklic dosegel? Vse to bi težavno bilo njemu celo zedinjenemu.

Kakor pa nas niso na en mah naši protivniki razkosali, tako naj bilo mogoče hipomama si pridobiti zedinjenja Slovencev. Tudi za to je treba se pripravljati. In zares se pripravljamo uže več časa: duševno se edujimo v literarnem jeziku in budimo v sebi narodno zavest.

V tem ne smemo nehati, in v ta namen moramo tirjati, da se vpelje naš jezik v šole in urade. Brez narodnih nižib in viših šol se nij omikal še noben narod, in brez narodnih uradov še senca nismo pravega naroda.

Mi tirjamo dalje materialen in duševen napredok, toda za to je naroda samemu v prvi vrsti skrbeti, kajti drugi ne bodo za nas delati, ne udili. V najlepši vzgled so nam naši bratje Čehi, o katerih je slavni dr. Rieger pri Jungmanovi slavnosti razvil, kak materialno in duševno revere, našen narod so bili Čehi pred 50. leti kakor mi Slovenci; ali Jungmann jih je duševno zbulil, in potem so v kratkem času tako čudovitno napredovali, da se smejo posehao v materialnem napredku meriti z najbolje napredujoci narodi, in vse to so z lastnimi močmi storili.

Pred vsim moramo torej tudi mi sami se truditi, nij pa dvomiti, da morajo narod v takem delovanju podpirati vlada in poslanci. Vladi dolžnost je pospeševati vse, kar je prav, koristno in lepo, poslancem pa je, uplivati v ta namen v vlado in ljudstvo.

Za našo kronovino je najvažnejše materialno vprašanje: Predelska železnica, ki je imela žalibog tolko nasprotnikov, duševna največ potreba pa so naše šole vsake vrste.

Gospoda! V Rihemberku smo tudi sklenili, da ima poslanec zložno postopati z splošno opozicijo v državnem zboru. Kdo je pa ta opozicija? Čudno ali res, vsi avstrijski narodi so v tem taboru, celo mnogo Nemcov k njej pristopa. Vsi ti so sicer federalisti, toda vsak narod, vsaka stranka ima posebne potrebe in želje, zatorej tudi posebne zahteve. Iz tega pa sledi, da si bodo morali vse svoje tirjatve natančno razložiti, in se mej sobo poravnati po pravičnem načinu. Tedaj bo čas, da bomo tudi mi Slovenci zedinjenje našega naroda zahtevati, da se bomo glasno oglašili, saj njuha menda noben narod tolko pravičnih pritožeb ko mi. Vsi deli opozicije morajo torej mej sobo poštano postopati, in posebno zložni biti pri vprašanju: ali imajo stopiti v državni zbor ali ne.

Se eno vprašanje je, ki naše ljudstvo čez vse zanimalo, to so davki in vse trdi, da so neprenesljivi. Pomicliti je, da se davki porabijo za javne opravila. Ako te raznovrstna opravila večidel zastonj opravljajo tisti, ki so zato izvoljeni ali postavljeni, kakor je v Švici, potem so davki gotovo majhni. Ako pa hoče dobro plačan biti vsak, ki za dejelo ali državo kaj dela, morajo davki veliki biti. Pri nas nij mogoče Švicarske sisteme vpeljati, in plačujejo se uradniki, stalna vojska, in poketi je treba druge stroške, zraven imamo veliko, veliko državnega dolga, in za obresti je skrbeti. Po tem takem nij drugače si pomagati, nego kar je le mogoče varčno gospodariti. Prava svoboda naj vzbudi vse duhove in vse moči, da bodo narodi mnogo pridelavali in izdavalni, ker le v tem in v varčnosti je edina pomoč.

Iz vsega tega vsak lečko previdi, da je poslanstvo veliko breme, in nikdar nijsem po njem hrepel. Nikdar pa se nijsem odtegil, kadar me je narod klical na delo, zato jemljam tudi to kandidaturo od vas hvaležnega srca.

Ko bi v meni stala izrršitev naših tirjatev, ali v drugih Slovencih, gotovo bi mi uže davno vse imeli; ali druge nam nasprotne moči so, ki odločujejo, zatorej objubujem kot pošten mož le to, da bi se kot poslavec tradil svoje dolžnosti zvesto izpolnovati po svo-

Več del teh pesnij ima za premet kmetova opravila, prosoje za lepo vreme, za dež, pesni o seji, o mlaci itd. Izvirnih je le malo, več del so prestave iz nemškega. Najlepša, pa tudi najbolje znana je:

*Pesem dekllice, katera je v šolo hodila.
Sim v šolo hodila, Deb' jest obolela,
Vučila terdo, Tolaz že jimam,
Kar znam, bi ne dala, Serce bo veselo,
Za lepo zlato! Kjer brati kaj znam.*

*Kaj nuca lepotu, Vse tako veselje'
Denarij, blago, En drug' ne pozna,
Ce v serci in glavi, Ktir v šolo ni hodil,
Pa prazno bi blo. Ktir brati nezna.*

*O praznem veselo On iše za dnarje,
Mi cas naprej gre, Veselje za se,
Ce pasem, znam brati Si zdravje šebkeje
Kaj lep'ga za se. In spači srce.*

*Po zimi le praznem Sim v šolo hodila
Cas dolgo trpi, Vučila terdo,
Jest herem, ali pojem, Kar znam, bi ne dala
Se prev'c mi 'nti! Za lepo zlato.*

(Dalej.)

jih močeh. Koliko pa veljajo moje moči, to ne gre razsjevati meni, temuč vam in volilcem, ki smo zedinjeni in več delali za narod.

Zdaj vam gospodje, da odgovorim na interpretacijo o verskih zadevah. Prav za prav se ne da tu govoriti o verskih zadevah, ker se te ne odločujejo v državah, nampak v posebnih zborih, konciljih, singkah itd. V posvetnih parlamentih se pretresujejo in odločujejo le cerkvene razmere, kolikor so v dotiku z državo, tedaj mi je le o teh govoriti. V tem oziru sem za enakopravnost vseh ter in cerkev v Avstriji, to je, vsaka ima uživati enake pravice v cesarstvu, da se tako zadosti pravici, in da bo mir mej ujimi.

Kdo izmej vas ali sploh izmej primorskikh Slovencev bi našim bratom Šrbom v Trstu, ki so staroverci ali udje pravoslavne cerkve hotel odreči pravico, častiti Boga po njihovih željah in postavah?

Kdo bi hotel našim soboriteljem Čehom, katerih je nekaj protestantov z njihovim voditeljem sə slavnim Palackim vred, vzeti pravico moliti Boga po njihovem propričanju?

Ali kdo bi našim sorokom Slovencem na Ogrskem, ko bi se, denimo, z nami zedinili, kratil politične pravice zato, ker so večidel protestantje?

Gotovo nihče bi kaj facega ne storil, akopram se je vse to v poprejšnjih časih godilo. Zukaj pa ne? Zato ker je to zoper kristjanstvo, katerega poglavito načelo je ljubezen do bližnjega. Drugič tudi za to ne, ker smo Slovani. Večina Slovanov je pravoslavne cerkve, drugi so rimskokatoličani, tretji protestantje in celo nekaj nekristjanov je Mohamedancev v Bosniji. Vseh poklic pa je in mora biti oslavljati našo skupno mater Slavo. V ta namen nas ona vedno kliče svoje vse sinove, silao potrebuje vseh, in vse smo ji dragi, bodimo te, bodimo one vere. Zadosti je slovanstvo trpelo zarad verskih prepirov, in Čehi bi bili v 17. stoletju, skoro poginili po njih, zato puščajo take zadeve v svetem miru.

Iz enakopravnosti pa sledi, da mora država vsake cerkve priznavati svobodo v njenem delokrogu, potem mora vsaki cerkvi varovati pravice da druga ne žali druge, in sama ima pravico in dolžnost, braniti se napadov ali škode od strani kake cerkve, kakor od strani drugih osob ali društva.

Kar se pa tiče ljudskih šol, popolnoma pravična so glavna načela naše sadanje postave. Preprej je bila šola v rokah države in cerkve, a zdaj je dobilo dotedno pravico tudi ljudstvo. Ono vzdržava šole in le njegova je mladina, tedaj je prav, da ima ono največ govoriti in odločevati v šolskih svetih. Učitelj pa naj bodo podložni tem svetom, a ne, kakor preprej, skorle eni osebi.

To so moje misli in nadejam se, tudi vaše, sploh pa želim, da bi vendar enkrat nastopil mir pri nas v Avstriji, kar je le mogoče, če se vpelje dejanska enakopravnost posamnih državljanov, narodov pa cerkev, in končanje vas zagotovljam, da naj budem državni poslanec ali ne, vedno hočem z vami vred se truditi za ubogi naš narod.

Seja se sklene ob 4. pop.

Dopisi.

V Gorici 6. avgusta. [Izv. dop.] (Cabej v Velikem dolu.) Res je, da je Velikidol od mesta Gorice precej oddaljena vas na Krasu, toda kder se kaj zanimivega godi, tam mora tudi Cabej biti in tako je šel tudi v nedeljo 29. p. m. po skrivnih potih k shodu v Velikidol. Da bi bil tam vse bolje videl in slišal, splezal je kakor veverica na figovo drevo tik farovža in tam je tenki ušesi nategnil in — vohal. Čujte, kaj nam poroča!

Po končani sveti maši se jamejo zbirati povabljeni gostje. Domači vikar, jovijalni gosp. Marcola jih prav vlijudno sprejema in jim odkazuje prostore okoli mnogo obetajoče mize; na njej se je svetil, mislite si, o belem dnevu par prav prijazno bliščecih se „latern“, katerim so moralni mej obedjo večkrat olja dodivati. Okoli mize pa so sedeli č. gg. dekanov namestnik, župnik iz Zgonika, župnik iz Dornberga, vikari iz Pliskovice, Gabrovice, Gorjanskega in se ve, da domači g. vikar — posvetni gostje so bili iz prve samo g. župnik iz Velicega dola in dva ali trije starešine, pa nijsem prav videl, ker so bolje v strani sedeli.

Prva polovica kosila nij bila posebno zanimiva; vsaj veste, da juha, meso in take vsakdanje jedi ne morejo prav društva oživeti. Zato si je tudi goriški Junak prihranil želodec za drugo polovico. Okoli dveh popoludne pridrči njegova kočja. Iz nje stopi on sè svojim navadnim ponosom in njegova gospa. Da je prihod tako visokih gostov pošteno družbo za par trenutkov kolikor toliko iz mirnega takta spravil, mi nij treba dopovedavati. Preden se prav usede, naroči Junak č. g. domačemu vikarju, naj bi privabil še nekatere možake in posebno g. Šucu iz Pliskovice. Se ve, da se mu je ustreglo.

Ko pride g. Šuc, posede ga Junak na častno mesto zraven sebe. (Oče Doljak ima prav, da ima tudi Judež Iškarjot svojo politiko. Pis.) Ona dva sta dolgo mej sobo tisto šepetala. Bog ve kaj!

Mej vsem tem so gospodje marsikatero okusno koččico obrali in druge vsaj na videz dobre reči okusili. Jaz, Cabej, sem pa od zvanj na drevese sline cedil. Napitaice nij hotelo dolgo nobene biti. Kar na enkrat se vzdigne naš Junak in jame po svoji navadi govoriti, „kakor bi koso klepal.“ Naščeval je obširno zasluge duhovščine za narod, povedal je po tem, da so zdaj slabči časi, govoril je posebno o dunajskem „krahu“ in sklenil je z nazdravico slovenski duhovščini. Napitaice nij vzbudila posebnega navdušenja. Čez nekoliko časa se usmili č. g. župnik dornberški ubožega Junaka ter napije: „Na zdravje Vašemu poslancu!“ Nekako smešno resno se je držal g. župnik, ko je tako napisil in meni se je celo zdelo, da . . . pa ne bom takoj nikogar sumnici.

Na to spregovori vikar iz Gabrovice in možka beseda se je kaj lepo ujemala z možko osebo, — blizu takole: „Gospoda, mi smo za prižnico in za spovednico, a keder se spuščamo v politiko in finance, krečemo navadno na krivo pot. Na jaže se nam prikupejo HINAVCI, ker sodimo rudi le po zvunanju, kakor so nas naši starci profesorji v seminišči naučili sediti. „Krah“ je zdaj na Danaju, a bil je lansketoletno tudi na Bavarskem. Neka hinavska baeura (Spitzer) je skrbno pomstala cerkev in spovednice, križec je na prsih nosila in nikdar se nij župnikom predstavljala, da bi deticeni cerkvi kake sreberne lampionice ne omisila. In kaj je bil nasledek tega? Hajde, s prižnic se je ves denar farmanov privabil v banko one babure — in na vse zadnje so vse zgubili! Prav modro je tedaj gospod svoje poslance opomnil: Regnum meum non est de hoc mundo.“

Na to občini smeš okoli mize. Junak je še neki odgovor sklepal, katerega pa nijsem mogel zarad smeha dobro razumeti. Zdelo se mi je, kakor bi bil rekel: „Vam, duhovščina, gre opraviti se . . .“

Kmalu potem so se gostje razšli in tudi jaz, Cabej, se spustim prav tihoma z drevesa. Junakova kočja je bila naprežena, in ko kočjaž konje požene, se naglo obesim od zadej in par ur potem sem bil ob enem z Junakom v Gorici. Po poti sem marsikat slišal, kar sta se zakonska v kočiji pomenkovala; mej drugim tudi one besede, katerih sem uže zadnjič poročal: „Schau Pepi, du hast d. ch. schon wieder bla-mirt!“

Kobarid, 25. julija. [Izv. dop.] Velika žalost je zadejala Pagliaruzzi-jevo družino; — pokopali smo danes nje uda, 23 letnega sina Albina; splošno se žaluje po zgubi dobrega in nadepolnega mladeniča, ki je mogel v cvečji svoja mladostni dati zemlji slovo. Namensko pa nij naštaviti dobre lastnosti rajncema, temuč naznani tukajšno in morda tudi drugod in brez posleka vpeljano staro navado.

Tu je navada, da dan pogreba, bodi si premožega ali ubožnega, delijo se milodari starim uhogim pa tudi otrokom, ki brez izjema za te novce roke stezaajo. A to nij čuda, saj cvenk še malo dete rado ima, zato kdo bi jim tega ne privoščil, ako bi ga znali prav obrniti? Gotovo nihče! To pa nij tako. Otroci z denarjem ne znajo gospodariti, kajti kakor pijanci novec v žepu teži, tako otroka ta ščiplje, in komaj ga dobi, hajdi po zeleno sadje, sladkarje ali pa za kak vogel, in prične se za novce igra. Kdo je tega krv, naj blagi čitatelj sam sodi.

Oče ranjeca pa, občeno spoštovani g. Pagliaruzzi, previden in pameten mož, je t o vse dobro preudaril, in namesto novce deliti, ter vodo v morje vlivati, sklene, kar cvenka nobenemu ne dati, in to da hitro po pogrebu objaviti s pristavkom, da miloščina za ranjcem ne bo se, kot navadno, delila, temuč da se odločeni znesek v prid tukajšnje „ljudske šole“ obrne. Mrmranje res nastane mej nepotrebujim beracim, ki so tudi iz bližnjih sosesk tja prihitali, ali še huje je bila otrokom, ki so po zelenih sliyah uže sline cedili. „Bogatin je, in če on nam nič ne da, kdo pa da?“ Gospod se za to ne briga in izvrši, kar je namenil.

Vrnivši se od pogreba, dobilo je skrajno šolsko svetovalstvo lepi znesek, 50 gld. od g. Pagliaruzzi-ja z namenom, da ga obrne v napravo „knjižnico“ za tukajšno ljudsko šolo, katere dosibmal še njima.

Ali je ta denar po namenu g. Pagliaruzzi-ja bolje obrnen, kakor če bi se otrokom bil razdelil, naj čbralcii sami sodijo. Jaz menim, da je ta vzšled posnemanja vreden, in da je čas enake navade odpraviti, ki nobenemu ne koristijo, to pa, kar g. P... namerja bo rodovom in narodu koristilo.

Zato izrekam g. Pagliaruzzi-ju v imenu šole srčno hvalo za dar, in upam da ga bode marsikato v tem posnemal.

En krajni šolski svetovalec.

V Trstu 28. julija [Izv. dop.] Za tržaško okolico so nastali važni trenotki, važnejši nijso bili nikendar, kajti bližate se dvojni volitvi, kateri imate velik pomen za tržaško okolico. Vidi se, do boste volitvi, enav državni zbor, druga v mestno starešinstvo, ob enem na dnevnom redu, zatorej bo treba za eno, kot drugo energično delati, da ne uteče čas; treba je, da se okoličani in drugi volitci iz mesta resno dela poprimemo ter agitujemo za domače narodne poslance. V mestni zbor poslje okolica 6 postancev; če se dobri, neustrašljivi

delalci, pridobi se mnogo, kajti, če tudi v manjšini, pri glasovanju včudar s protestom proti večini, toliko napravijo, da se na način terjatve vsaj nekoliko oziroma jemlje. Se vladni komisar, kakor smo to predlaško leto zapazili, ko je g. Nabergoj se potegoval, da bi bilo šola v Škorkolji se slovenskim jezikom, je podpiral predlog in se ustavljal lahonskim nasilstvom. Nabergoj je bil le glas upijočega v puščavi, vsi drugi poslanci okolice so pa protovoli ali niso bili navzočni ali pa so molčali. Tukaj sprevidite, volilci okolice, kako ste se varali pri volitvah, ker ste verjeli zlatim obljubam brez dokazov. Posvetujte se, koga boste izvolili.

V prvo je treba gledati, da si izberete ljudi, kateri nijmajo posla pri magistratu. Treba je gledati potem na značaj in domoljubje, kjer tega nij, tudi puštenija nij. Vsakako pa je domači kmet bolje, če je le nekoliko olikan, ko marsikateri advokat ali doktor v Trstu, kajti pošten kmetovalec je neodvisen. Volilni zapisniki so razpostavljeni pri vseh okrajnih nadzornikih; poglejte, če ste vpisani; če vijsta vpisani in imate pravico vohti, pritožiti se precej, kajti 3. avgusta preteče čas in potem je prepozno. Okolični, svojih okrajnih nadzornikov nikar ne poslušajte, ko bodo oni vam nasvetovali poslanca, kajti oni obračajo vodo na magistratov mlin, to je oni nasvetujejo nasprotnike našega naroda, da bi okolico pred polačili in podjarmili sveti Italiji.

Potem pa so glavna reč direktne volitve v državnem zboru; te imajo velik pomen, ne le za okolico, ampak za vse avstrijske Slovane, kajti če tržaška okolica posle svojega zastopnika, tode federalistična stranka za enega poslance močnejša, in bo pomagal razrušiti slovanstvu naoprotno centralistično moč, katera hidra vedno žuga nas Slovane pogoljati, in prvo nas Slovence.

Torej možje okolice, ves slovenški svet kakor tudi nasprotniki imajo oči v vas obreneve, bodate edini, glasujte viši kot eden za svojega domačina, ker pri vsekem drugem se boste opeklji, in le prepozno sprevideli svojo nesrečo. Okolični tedaj, pozor in na delo!

Politični pregled.

V ustavovernih krogih piha čuden veter; "Neue freie Presse" je oni dan tako pisala, kakor da bi vlast se bala razpisati volitve in kakor bi ona rada videla, da bi se dala postava o direktnih volitvah v drž. zbor nestorjeno storiti. Daleč so prišli ustavoverci se svojo modrostjo, zdaj se uže tiste postave boje, katero so slavili kot končno zmago centralistične sisteme. Pa hoje se ne brez uzroka; gospodje so računili brez gostilničarja; reč se je drugače zasukala, kakor so oni mislili; prišla je kriza, katera bo še dolgo kot mora tlačila našo državo; vseh nasledkov krize se nij mogoče preračuniti, na vsak način pa je trgovstvo uže zdaj postal žrtva ustavovernih grehov; do obrtniške dosledno tudi pridek; mislite si potem tisoče ljudij brez zasluga, pa imate pred soboj podobo črno in strašno-socijalnega vprašanja.

Ta podoba je zdaj mnogim državljanom vseh barv pred očmi, kaj čuda, če se množi nejevolja proti stranki, ki je kriva te nesreči in ministerstva, katero se je porodilo iz nje. Pri takih okoljščinah si ministerstvo ne upa več uplivati na volitve in če tega ne more, pred soboj vidi svoj propad po direktnih volitvah. Povsed bode zmagala opozicija in če oficijski listi danes zagotavljajo, da ministerstvo noče uplivati na nove volitve, mu mi radi verjemo, ker smo prepričani, da ne more.

Zatorej pa se ministerstvo zdaj prav po "junaško" lovi; v tem obziru je karakterističen svet n. m. "Kikerikija" ki svetuje namreč, da ministerstvo, pol leta naj bo liberalno, pol leta pa konservativno; tako se bo nekaj prihranilo na penzijah.

Ce tedaj po sedanjih okoljščinah sodimo, moramo reči, da mi federalisti smo zdaj na enkrat prišli v boljši položaj, kakor smo se nadejali.

Sicer pa se menda uže delajo priprave za volitve; glavarstva sestavljajo volilne liste in tudi davkarstvom je naloženo, da sklenejo račune do 15. t. m. Po najnovejših vestih pride direktni občni zbor novembra meseca v kratko sesijo zarad proračuna skup; decembra meseca pa bodo sedeli naši dež. poslanci. Radovedni smo, če se bo kak dež. zbor drznil protestovati zoper direktne volitve, vendar katerih jim je vzeta velika pravica. Poljski listi zdaj odločeno pišejo v federalističnem zmislu; kakor kaže, ne more Zemljakovski, poljski minister nič opraviti v korist ustavovercev; zato pa je njegov položaj skoraj nezdružljiv postal. Poljski listi tudi na-

svetujejo, da bi se še pred volitvami sešli veljaki federalistov v kongres; pa ta misel bodo težko sprejeta, ker tak kongres bodo še le po volitvah potreben.

Hohenwart je prevzel kandidaturo v kmetski skupini Prosnic Kromeriz na Moravskem; s tem je "Novičarjem" prihranil blamažo in pokazal, da se na kranjske pravake nič preveč ne zanaša.

Kolera se je na Ogerskem, na Dunaji in v Trstu ugnedila; posebno dosta jih umira v Benetkah in sploh na bližnjem Benetskem, vsled česar je vlast na meji zapovedala kajenje in druge pozornosti. V Trstu je kolera vzela samo nekoliko vojakov; a zdaj se skoro uže več ne sliši o njej. Zarad te bolezni bodo letos v Avstriji izostali nadvini jesenski manevri.

Na južnem Španjskem razsajajo še zimerom komunisti; vendar pa jim zdaj uže gredó na kožo vladne republikanske trupe, kakor jih na morju ustavljajo nemške vojne ladje, katere ne puste, da bi se z španjski vlasti ukradenimi barkami prevezali iz enega kraja v drugega. Nemška intervencija — vzeli so komunikostom barko (Vigilante) — daja mnogo govoriti časnikom in v resnici vse kaže, da ima Bismarck svoje tace vmes. V jugu komunisti v severu Karlisti španjski republik pretijo; a vendar se še zimerom drže in se je zadnje tedne še celo nekoliko okreplila, ker je večina posilstnikov za njo vsled bojazni pred terorizmom komunistov.

celo dovršili kmetijsko šolo, nekateri bodo zdaj priliko k temu imeli; upajmo tedaj, da bodo vsaj nekateri gospodje narodni učitelji po tem marljivo poducevali šolsko mladino v onej stroki, ki je za njo naj imenitnejša, to je v kmetijstvu.

(Banka Slovenija.) Iz poročila te banke pošnamo, da je banka dozdaj oddala 3776 delnic in da je za te delnice prejela 254.775 gold. Ustanovila se je ena poddržnica v Pragi, 1 na Dunaji, 1 v Trstu in 1 v Gradcu, in vse je uže pripravljeno, da se ustanovi tudi poddržnica za Hrvatsko in Slavonijo. Banka je kupila 2 hiši v Ljubljani za 41.000 gold. Zavarovala je banka proti požaru 23.715.532 gold, za kar je dobila premije v gotovini 80.143 gold. 89 tr. in v menjah 77.876 gold. 89 tr. skup tedaj 158.020 gl. 49 tr. Za požare je dozdaj plačala Slovenija 26.4022 gold. 8 tr. V odd lku zavarovanja na življenje je dozdaj zavarovala "Slovenija" za skupni kapital od 430.640 gold; koliko premije je potegnila zato, nij razvidno. Bankino poročilo sklepata tako-le: Z ozirom na predstoječe številke se smemo daljnega uspešnega razvitka kupčijo tem bolje nadjeti, ker se ravno zdaj bližamo najugodnejši kupčijski dobi, namreč zavarovanje predelkov in gledé na to, da organizacija na Ogerskem jako dobro napreduje, moremo z gotovostjo nadjeti se obilne kupčje tudi v duželih ogerskih krone.

O banki Sloveniji se sicer zdaj čas slišijo razni čndni glasovi; a mi nočemo in ne moremo prav nič govoriti, dokler nemamo v roki pozitivnih dat; bilanca nam bodo pokazala, kaj zamorenje in smemo od "Slovenije" pričakovati.

Poslano.

Istinovčana! Moje poslano v listu 25. št. "Soče" Vaju je tako razerdilo, da sta od sebe dala odprto pismo v 28. listu "Glasa". Če je res to, da se mož pokaže po pisavi, tako sta se videla v odprttem pismu fotografirala — zabitost in strast izražavata vajina obrazna, pa tudi odprto pismo. Pisala sta o shodu pri Rebku, kakor slepega o hrvatih; za to pa se vama ne zdi vredno odgovarjati pod A. in B. Da sta zvijučno našla človeka z mojim priimkom, tega Vama ne znamem za zlo; meni zadostuje, da vam, da sta ga še le po mojem poslanem našla. Pa gnej, kamenski Istinovič, Ti samega sebe ob sebe zapletaš! Ako si pravilen in resnično ljubiš, bi bil kar naravnost pisal in povedal o stvari, pri kateri si bil sam navzočen; namreč "cerkveni ključar" in ne bi bil vpletal onega človeka mej občinske starešine, mej, koje tuj po nobenem načinu spadal.

Če je C kaj drugega, nego A in B, tako je očitna sleparija, če ga kdo v tisti lastnosti, kakor oba zadnja podp.še. Iz tega se razvid, da sta sleparila namesto enkrat — dvakrat. O tem naj javnost sudi!

Starešina je pri nač občinski odbornik; ključar pa je osoba, katero nij treba poznavati; klučarjev ne volijo občinari javn, nijmajo se starešinstvom niti opraviti.

Dalje pravita: "Držuil si se javiti . . ." Ako vedno resnico govorita, zakaj pa pod B strogo ne zavorjata? Menda zato, ker spoznavati "morata", da je bil vajin dopis lažljiv in neotesan.

Pod C eden vajn gleda le na eno oko, drugi je kratkovid, pa zabit; zakaj nočeta odgovoriti na celi stavek? Kaj Vama nijo znane razmere? K meni se potrudita, pa Vam pokažem črno na belem (pismu), da bodo videla, kako strastno so "Glasovci" batali z glavo ob naš spoštovani list. Tedaj naj bi bilo res, da nij "Glas" z beraško torbico narocuške lovil?

Pojdi, izlezi enkrat iz svojega brloga, mej mož, pa bodes vidil, kako "Glas" sodijo. Kde je pri nač "Soča" kakošne agente imela, kakor jih "Glas" še vedno mej nas posilja.

Nekteri so se celo zajedli in zapili, da so se po tem morali "Glasovcem" ali "Goričarjem" zapisati. Kjemu nij znani, da so "Glasovci" svoj list skoro v vsako "bajto" silili. Tedaj pezdir vidite, a uruna ne v svojem očesu?

Ped C zepet grdo lažeta. Je-li bil res pri tistem zboru navzočen g. Mika Blaško? in gosp. župnik se je li precej tam napisal? Dokazita te, pa ne bosta lažljive!

Povem ti v kratkem, domači "Steklinovič", da samo Ti si se vpisal in nektere, ki ne znajo pisati, si podkrižal. Zakaj se neki poganjaš? Da bi svojemu bratu lepo ime varoval, kaj ne? In vi, ali ste bili sami navzočni kaj? Ali nij bilo pričajočih več možakov, ki so pravili kinč naše fare? Vesta kaj, v pest so se smijali. Vam agentom in s tako blamažo se hvalita in polnita predele vašega velikega lista. Pod D besedak! Tedaj brat Istinovič I. je govoril o vinorejski družbi, on ki razume o kmetijstvu toliko, kakor zaječ na boben. Vem, da nijši zabi, kdo je govoril o vinorejski družbi. Teško ječljajo po starci navadi je

*) Nek župan iz okolice polje domačega kaplana iz Gorice v Dornberg; ko prideta doma, mu reče kaplan: "Plačam Vam ne, pa za plačilo Vas pišem v "Gorico." Vidite zakaj so vse dobre akcije "Gorico". Še mnogo drugih enakih vemo in pri riki porabimo.

Razne vesti.

(Posor Slovenci!) V kratki dobi dana Vam bodo prilikoma zavarovati Vašo govejo živino pri česki vzajemni živino zavarovalni banki. Imenovana banka zavaruje živino zoper vsako bolezen in vse napade. Gospodje, koji žele okrajno opravnštvo prevzeti, naj blagovolijo pismeno obrniti se na glavno upravnštvo. Pisma za to glavno upravnštvo prejemajo iz prijaznosti upravnštvo "Soče." Precej po pogodbi dobivajo vse potrebno in zamorejo delovanje početi.

(G. J. Obšča), avskultant pri okrožni sodniji in vrli rodoljub, je te dni dovršil rigotoze v Gradcu in postal doktor prava. Čestitamo mu, posebno ker je z lastnim velikim trudem priboril si ono častno stopnjo.

(Dr. A. M. Bojer) se je vrnil z Dunaja in ordinira kakor poprej v svojem poprejnjem stanovanju.

(Na Kviščku) so ondotni rodoljubje hoteli v kratkem odpreti čitalnico z lepo slovesnostjo, poduvevali so se uže fantje in dekliči v petju; a kar naenkrat je začel g. župnik razsajati proti čitačnicu in ubogim materam slikati jo kot preddvore pekla; matere so se ustrašile in dekličem prepovedale sodelovanje pri besedi. Vendar pa bodo rodoljubje nekaterih naših fantov zmagalo nad strahom pred ekskomunikacijo in nadjeti se je, da nam bodo kviški fantje do kazali, da so vneti za napredok. Gosp. župnik pa nam je zopet lep dokaz, da duhoven ali narodnjak ni; vse enako, kakor je trdil g. Lukečič v Komnu.

(G. Miha Zega) pride prihodnjo jesen v Ajdovščino kot učitelj in (upamo vsaj) orgljavec. Čestitamo vrlim Ajdovcem, ker ga poznamo, da je v muziki prav izurjen. Nove orgle, ktere so se po prizadetju ne utrudljivega gosp. župnika, g. župana in drazili gospodov letos postavile, bodo v dobrih rokah ter se bodo pokazalo, da ljudje, kteri čez nove orgle bog ve kaj po svetu trosijo, ali nemajo nobenega pojma o reči, ali pa da iz ludobije to delajo. Ako bo trebal, prisememo sodbo tih izvedencev, vsled katerih bi za ta znesek zna biti noben mojster na mogel boljših orgel postaviti.

Svetovali bi takim ljudem, da naj pridejo v semeško kapelo v Gorici, kjer je neki mojster kacih osem mesecev orgle popravljal, in jih tako pokvaril, da gorje ušesom.

(Nasnanito.) Naznanjam, da se pri Seitzu tiska pojasnilo "Ključa", ki mu bodo pridejano. A. Ž.

(Kmetijski poduk na ljudske učitelje.) G. k. kmetijski ministerstvo je določilo, da ima biti kmetijski poduk skoz šest tednov v Gorici letos ob času počitnic. Poduvevalo se bodo v slovenskem in italijanskem jeziku. Sklicali se bodo ljudi učitelji iz Goriskega, Istre, Tržaške okolice in Dalmacije, kajim se bodo izplačevali dune, da morejo priti sem in udeležiti se kmetijskega poduka.

Želeti bi bilo, da bi se tega poduka udeležali gospodje učitelji, kajim je v istini mari za kmetijstvo in ki bi hoteli po tem ustanoviti tam, kjer so nameščeni, kmetijsko napredovalno šolo. Nekateri gospodje so se izurili v kmetijstvu na učit. izobraževališči, nekateri so

svoj predgovor končal, v sveti ogenj pa je še le prišel, ko je "Soča" z blatom metal; "Glas" in "Gorico" pa nad oblake povzdigoval. Da, da, omikanec prve vrste in dober kristjan je Istinovič!

Za danes toliko v pojasnilo, če je treba nadaljevati, postrežem Vama še s pravičnimi dokazi. Jaz se Veju ne bojam, dasiravao pregovor pravi: "Varuj se človeka od Boga zaznamovanega!"

Kamnje 27. julija 1873.

FRANJO REBEK mp.

* Pustite ja, takih agentov privoščimo "Glasu"; če ne veste Vam povemo, da tretji v družbi obh Istinovičev je dofrau-dant!

URED:

Cenik raznega blaga na goriškem trgu, 7. avgusta.

	f.	kr.
Pšenica krasna, vagan	3	50
" gorska "	3	40
" goriška "	1	80
Turšica domaća "	1	70
" ograka "	2	50
Ječmen cel "	4	—
" pehan "	1	20
Oves laški "	1	30
" ogrski "	2	20
Filol laški "	2	30
" gorski "	2	15
Rž Krompir nov cent "	2	25
Seno "	1	85
Slama "	1	—
Slanina [špeh] domaća cent	42	—
Vino črno, vedro [Em]	19 do	22
" belo,	14 "	18
Pivo gradko "	9 "	9
RIŽ I. vrste po 18 II. vrste po 12.50 III. vrste po 10.25 IV. vrste po 9.50 V. vrste po 8 fl.		

Moke iz Ritterjevih mlinov v Stražicah.

Sè žakljom: Št. I. po 15.50 Št. II. po 14.— Št. III. po 12.20 Št. VI. po 11.— Št. V. po 9.30 VI. po 6.—
Brez žaklja: Otrobi drobni po 2.80 otrobi debeli po 2.50 fl.

Iz urednikove listnice.

V zadnjem listu "Novic" smo čitali v dopisu „Izpod Nasosa“ sledče vrsto osobe našega urednika zadevajoče: Gospa s neha „Soča“ tudi menda ne vé, da so vipavski gospod: s pomojo Podnanoscev recte Razdrtev, nameravali, pri voilinem shodu v Postojui 18. t. m. za državnega poslanca Notranjske skupine — uganite koga? — urednika gospé snehe, velikega komisa Viktorja Dolence kandidati; ko so pa videli, da jima Hrenova Menišija za njihovega kandidata še zinili ne pusti, so od svojega namena odstopili. Leta 1870. so se gospodje Viktor Dolenc, dr. Lavrič in Faganel kot govorniki in obiskovalci tabora vipavskega le zato odpovedali, ker je taborska točka V. železno črto od Loke skozi Vipavo na Trst tirjala; oni so javno govorili, da hočejo Predelske, ne pa „Ložke“ železnice itd.

Morda bi vtegnil kdo iz teh vrst soditi, da je naš urednik kandidiral za poslanstvo in zatorej smo primorani s tem konstatirati, da Dolencu nij bila ponujena nečlena kandidatura od nobenega Notranca; zvedli smo še le po „Novicah“, da se je v Postojni govorilo o njegovi osobi, kar se nam zdi skoro neverjetno, če pomislimo, da je treba vendar govoriti s človekom, predno se ga tira v kako razpravo. Ce bi bil kdo z našim urednikom govoril, zvedel bi bil, da se on ne briga za poslanstvo nobene baže, ker je prepričan, da mi Slovenci, hvala bogu, vendar imamo mnogo sposobnejih in zasluznejših mož, nego je on, ki nima niti materialnih, niti duševnih zmožnosti, da, še neobhodnih državljanških lastnosti ne za tak visok posel kakor je poslanstvo, kateri posel po našem mnenju ne bi smel biti sinekura prvaških kreatur.

Neresnično pa je to, da se je Dolenc oglašil za govornika na Vipavskem taboru; če nam noviški dopisun to dokaže, mu radi odpustimo vse pregrehe, še celo zadnjo, da namreč samega sebe v zvezde kuje. Dolenca tisti čas še v Gorici nij bilo in zatorej mu nij prav nič znana zgodovina vipavskega tabora. Da se pa urednik slovenskega lista, kateri je v prvi vrsti namenjen materialnim in duševnim interesom goriških Slovencev, poteza za predelko železnico, to je popolnoma naravno.

Sicer pa ne bo noben pravičen Slovenec zavidal goriškim Slovencem predeske železnice, ker dozdaj Goriška prav za prav nima nobene železnice, katera bi prišla na pomoč domačemu trgovstvu in domači obrtnosti.

"Noviški" Cicero pro domo sua je hotel menda Dolenc s tem zbsti, da ga imenuje „velikega komisa“, pa se moti: Dolenc je le „realni komis“ (to smo uže enkrat povedali prav na tem mestu) in živi zadovoljno z lastnih rok zaslužkom, da bi tako neki „veliki“ (dolgi) župan, kateremu je županstvo molzna kravica! Nadalje očita Demosten izpod "Porcijeve" preske, da je naš urednik v neki notranjski čitalnici „otroke vezal.“ Govora nij govoril Dolenc v nobeni notranjski čitalnici, pač pa je iz dna sreča prav na kratko pozdravljal svoje razdriske rojake, ko so slovesno odprli čitalnico; pozdrave pri nas ne uštavamo mej govore. Sicer pa naš urednik rad priznava, da nij govornik; govorstvo je poseben dar in dobroj govornik Slovanov poznamo dozdaj jako malo; dr. Rieger, dr. Makanec in novejšega časa tudi Zelen, to so govorniki! Mi smo se sicer malo barvili z govorstvom, toliko pa vendar vemo, da Fricke ne pozna govorniških mašin; tako mašine je nekda znašel en ljubljansk prvak ter jo poslal prvikrat na vipavski tabor; saj nekateri kmetje iz goriške okolice pripovedujejo, da so videili in slišali na vipavskem taboru, „enu makinu,“ ki je govorila.

„Demosten izpod preske! mi vam ne zavidamo lavorikovega venca, katerega sami sebi na glavo stavite, temveč pa želimo, da bi tudi vlasta pripela križec „za posebne zasluge“ na Vaša možata prsa.

C. g. J. L. v Komnu. Nam je več zanesljivih možakov tako poročalo, kakor je bilo v „Soči“; potrpite tedaj, da se natujno podučimo; če imate vi prav, bomo radi ustregli vaši želji.

G. V. K. „Golosu“ bomo uže posvetili prihodnjič; le pošljite nam dokaze. Le škoda, da „junaka“ nij doma, je šel iskat „kvartir“ na Dunaj.

Gg. posestnikom na Vipavskem in na Krasu

se priporočam za melo; prevzel sem tako zvan Palikov mlín v Batujah pri Črničah in zagotovljam, da bom posestnikom meni izročena mela tako izvrševal, da bodo zadovoljni v vsakem obziru.

Gregor Vogrč.

Podpisani si čestita sl. občinstvu na-nznanjati, da je odprt na cesti proti železniški postaji

Zavarovalno za železo in druge metale.

Anton Polli.

Označilo. Županstvo v Sežani naznanja, da so sežanski sejmi zarad bližajoče se kolere ustavljeni, dokler se ne bode vstavljenje preklicalo.

P. n. gosp. posestnikom!

Podpisano ravnateljstvo vabi vse posestnike k zavarovanju vsako-vrstnih poljskih pridelkov, klaje in žita, spravljenega v kozolcih (stogih) ali v kopicah, proti škodi po požaru.

„Prva občna zavarovalna banka Slovenija“ se nadeja tem obilnejšo udeležbe

pri zavarovanju pridelkov,

ker se sklepajo zavarovanja lehko na mesec in s prav nizko premijo odvrnejo škodo, ki bi utegnile nastati po požaru.

Zavarovalni oglasi se prejemajo pri ravnateljstvu v Ljubljani v lastni hiši banke Slovenije „v Zvezdi,“ kakor tudi pri vseh okrajinih zastopnikih, kjer se dobivajo društvena pravila, tarife in razjasnila.

V Ljubljani dne 15. julija 1873.
Ravnateljstvo prve občne zavarovalne banke
„Slovenije.“

„GRESHAM“ zavarovalno društvo za življenje in dohodke NA DUNAJI,

naznanja s tem slavnemu občinstvu, da je svoje

glavno zastopništvo

za Kranjsko, Koroško, južno Štirske in Primorsko

od denes naprej gospodu

VALENTINU ZESCHKO-TU,

posestniku in lastniku toyaren (fabrik) v Ljubljani.

izročilo, in vsled tega gospoda Antona Vičica odstavilo.

DUNAJ, dne 25. julija 1873.

Glavno ravnateljstvo „Greshama“ na Dunaji.

P. T.

Kot pooblastenec po zgoraj objavljenem razglasu poverjen, prijazno naznam, da sem pisarno

glavnega zastopništva „Greshama“

na velikem trgu št. 279 v prvem nadstropji

ustanovil, in da sem mojega sina, gospoda

Alberta Zeschko-ta

za administrativno upravnistvo pooblastil, in gospodu

Augustu Vertnik-u

voditeljstvo operacije zastopništva izročil.

Za izvršitev raznih zavarovalnih predlogov po vseh pogojih se naprosi, in kot zato tudi pooblastena dva omenjena gospoda uljudno priporoča se spoštovanjem

VALENTIN ZESCHKO.

V LJUBLJANI, dne 25. julija 1873.